

N:o 77.

Af Herr **J. Sjöberg**: *Om ändring af §§ 26 och 28 i Kongl. förordningen angående vilkoren för försäljning af bränvin och andra brända eller destillerade spirituösa drycker den 24 Augusti 1877.*

Ett af de medel, hvarigenom, med tillämpning af gällande lagbestämmelser, man sökt inskränka missbruket af rusdrycker inom landet, har varit minskandet af antalet lagliga försäljningsställen. Sålunda har från år 1869 och till år 1881 antalet minuthandelsrättigheter nedgått i städerna från 308 till 219 och å landsbygden från 134 till 83; och hvad beträffar utskänkingsrättigheterna, så har dessas antal under samma tid sjunkit i städerna från 860 till 790 och å landsbygden från 318 till 205.

Under det att tvekan möjligen kan hysas, huruvida det vid alla tillfällen varit fullt ändamålsenligt att i allt för vidsträckt mån fortgå på denna bana, hvarigenom i vissa delar af landet nästan all detaljhandel med bränvin blifvit samlad i städerna, så har deremot en annan inskränkning i denna rörelse, hvarigenom vådorna och de skadliga verkningarne af de befintliga försäljningsställena otvifvelaktigt skulle i ej ringa mån förminskas, blifvit väsentligen mindre beaktad. Jag åsyftar inskränkning af den tid, hvarunder så väl minuthandel som utskänkning lagligen får ega rum.

Nu gällande lag bestämmer i detta hänseende hufvudsakligen, att minuthandel eller utskänkning i allmänhet ej får utöfvas senare å dag än kl. 10 e. m.; egande dock vederbörande embetsmyndighet,

der särskilda omständigheter föranleda behof af försäljningstidens inskränkning eller utsträckning, att derom förordna (§ 26); att under gudstjenst utskänkningsställe alltid skall vara tillstängdt; att i stad utskänkning af bränvin under sön- och helgdagar kan än vidare inskränkas eller helt och hållet förbjudas, derest beslut derom fattas af kommunalstyrelsen, samt beslutet af Kongl. Maj:ts befallningshafvande, efter magistratens hörande, godkännes, samt att på landet all annan utskänkning å sön- och helgdagar är förbjuden, än på gästgifvaregårdar vid måltider till resande, derest ej Kongl. Maj:ts befallningshafvande, på grund af särskilda omständigheter, undantag meddelar (§ 28).

Regeln är således, att så väl minuthandels- som utskänkningsstället är öppet alla helgfria dagar till kl. 10 e. m., och att i städerna utskänkningen fortgår till samma tid äfven under sön- och helgdagar med undantag af gudstjensttiderna; och på grund af särskildt medgifvande är i många fall tiden för utskänkningens bedrivande ännu mera utsträckt. När dagens arbeten äro afslutade, när de regelbundna måltiderna äro intagna, stå således dessa försäljningsställen fortfarande tillgängliga, och i många fall torde väl just derföre äfven i dem uppoffras en god del ej blott af de intjenta arbetslönerna, utan, hvad kanske är fullt ut lika illa, af den tid, som borde användas till hvila för samlandet af nya arbetskrafter. Denna anmärkning gäller ej blott kroppsarbetarne, utan en stor del af den manliga, åtminstone yngre, befolkningen. Kunde vår fattigvård- och brottmålsstatistik i detta hänseende tala, skulle den säkerligen gifva vid handen, att det förnämligast är minuthandelsställes tillgänglighet och utskänkningsrörelsens obehindrade fortgående under de sena tiderna samt under sön- och helgdagarne, som framkallat de flesta genom rusdryckers missbruk föranledda lidanden.

Fråga om inskränkning i detta hänseende har förut varit väckt utan att vinna Riksdagens bifall, men tiden synes nu vara inne att åter upptaga densamma. Inom ett ej ringa antal af rikets städer har nemligen en ganska stark opinion i sådant syfte blifvit uttalad, och på åtskilliga ställen har äfven med stöd af gällande lag inskränknigen redan blifvit genomförd. Mitt förslag går derför ut på att göra hvad som hittills varit undantag till regel, så att all laglig detaljhandel med bränvin kommer att dagligen avslutas tidigare än hittills samt på sön- och helgdagar betydligt inskränkas. Visserligen förutser jag anmärkningar emot att tillåta utskänkningsställena vara öppna och tillgängliga efter det sjelfva utskänkningen är förbjuden, men äfven denna anordning är på åtskilliga ställen redan genomförd och synes vara

nödvändig för dem, som på dylika ställen intaga sina måltider. Mig vill det synas, att om detaljhandeln med bränvin, vare sig i form af mindre partihandel, minuthandel eller utskänkning, under helgfria dagar i allmänhet finge utöfvas under 12 timmar dagligen, eller från kl. 9 förmiddagen till kl. 9 eftermiddagen, skulle alla billiga anspråk af den måttlige förbrukaren vara tillfredsställda.

För att i samma riktning verka under sön- och helgdagar, måste inskränkningen vara vida större och sträcka sig äfven till föregående helgfria dag. Jag föreslår i detta hänseende, att så väl minuthandel som utskänkning skall vara förbjuden från kl. 6 eftermiddagen före sön- och helgdag till kl. 9 förmiddagen å nästföljande helgfria dag, med undantag af tvenne timmar på sön- och helgdagen, hvilka bestämmas i stad af magistrat och å landet af kommunalnämnd, och hvarunder utskänkning må vara tillåten.

Då emellertid ett fullständigt genomförande af denna inskränkning ej för närvarande öfver allt torde kunna ega rum, lära Kongl. Maj:ts befallningshafvande böra bemyndigas att, efter hörande af magistraten i stad och kommunalnämnden å landet, föreskrifva den ytterligare inskränkning af eller medgifva den utsträckning i tiden för utskänkningens utöfvande, som af omständigheterna kan påkallas, samt att i senare fallet bestämma villkoren därför.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, får jag vördsamt hemställa, att Riksdagen för sin del måtte besluta följande förändrade lydelse af §§ 26 och 28 i bränvinsförsäljningslagen:

§ 26.

Mindre partihandel äfvensom minuthandel med och utskänkning af bränvin vare, äfven då den för öfrigt är medgifven, i allmänhet tillåten endast mellan kl. 9 f. m. och kl. 9 e. m., men skall å dagen näst före sön- och helgdag upphöra kl. 6 e. m.; egande dock Kongl. Maj:ts befallningshafvande, der särskilda omständigheter föranleda behof af försäljningstidens inskränkning eller utsträckning, att, efter hörande af magistrat i stad eller kommunalnämnd å landet, derom förordna, samt, då fråga är om försäljningstidens utsträckning, bestämma villkoren därför.

»Skulle anledning förekomma — — — — —
 — — — — —
 — — föreskrift.»

»Förekomma å gästgifveri — — — — —
 — — — — —
 — — utöfvats.»

§ 28.

Under sön- och helgdag vare i allmänhet all
 utskänkning af bränvin förbjuden utom under tvenne
 timmar, hvilka bestämmas i stad af magistraten och
 å landet af kommunalnämnden; egande dock Kongl.
 Maj:ts befallningshafvande att, i samma ordning och på
 sätt i § 26 sägs, besluta utskänkningens inställande eller
 försäljningstidens inskränkning eller utsträckning.

»Under sön- eller helgdag må ej bränvin — —
 — — — — — utlemnas.»

»Under gudstjenst — — — — —
 — — — — — tillständt.»

Stockholm den 27 Januari 1884.

J. Sjöberg.

Häruti instämmer *A. H. Fock.*

N:o 78.

Af Herr **J. G. Granlund:** *Om förhöjning i anslaget till högre skolor för qvinlig ungdom.*

Frågan om understödjande af läroanstalter för högre undervisning å qvinlig ungdom har länge utgjort föremål för statsmakternas omvårdnad. Redan under gamla statskicket eller vid dess sista riksdag 1866 anhöllo Rikets Ständer i underdånig skrifvelse den 16 Juni, att